

Ze veroorzaken miljoenen euro's aan schade

Aaltjes veroorzaken jaarlijks miljoenen euro's aan schade in de bietenteelt en nog veel meer in de hele akkerbouwsector. Ze zijn ontzettend klein, waardoor ze niet met het blote oog te zien zijn. Anders zou de herkenning veel gemakkelijker zijn.

Juni is de meest geschikte maand om plekken met aaltjes in het veld te herkennen. Doordat bij bijna alle aaltjes de bieten achterblijven in groei, is vaak in de besmette plekken de grond nog zichtbaar. Op de goede plekken op het perceel echter hebben de bieten hun bladeren al gesloten. Eén van de acht pijlers van de door de Europese Unie verplicht geïntegreerde gewasbescherming is monitoren. Doe dat daarom nu! Het helpt om schade in bieten én andere gewassen zoveel mogelijk te beperken.

Verschillende soorten aaltjes

De aaltjes die de meeste schade veroorzaken in bieten, zijn bietencysteaaltjes, wortelknobbelaaltjes, vrijlevende wortelaaltjes en stengelaaltjes. De schade is bij alle vier de soorten anders. Kijk in het veld en haal de bieten voorzichtig met een schepje uit de grond: dit is het eerste begin van het oplossen van de problemen met aaltjes.

Bietencysteaaltjes

Planten die zijn aangetast door het wit of het geel bietencysteaaltje, blijven pleksgevijs achter in groei. Vanaf het zesbladstadium kan verwelking optreden in perioden met weinig regen. Bij oudere planten kenmerkt het schadebeeld zich door pleksgevijs 'slapende bieten', bieten met gele bladeren en sterk in groei achterblijvende planten. De buitenste bladeren vergelen, verdrogen en sterven af. Vaak treedt magnesiumgebrek op en kan verticillium de aantasting versterken. De hoofdwortel is zwak ontwikkeld. Bovendien vormen er zich veel

Figuur 1. Cysten op de wortels van een jonge bietenplant

zijwortels. Op deze wortels zijn citroenvormige, speldenknopgrote cysten waarneembaar (figuur 1).

Wortelknobbelaaltjes

Schade door wortelknobbelaaltjes is te herkennen aan knobbels op de wortels (figuur 2). Vaak zijn bij deze knobbels ook vertakkingen van het wortelgestel zichtbaar. Er zijn vier soorten wortelknobbelaaltjes, die schade doen in bieten. Ze ziekten allemaal zeer snel uit als u geen waardgewas teelt. Voorkom schade in bieten of andere gewassen door

Figuur 2. Het wortelknobbelaaltje veroorzaakt knobbels op de wortels

het jaar voorafgaand aan de teelt van bieten of andere gewassen geen waardgewas te telen. Daarvoor is het wel belangrijk om een grondmonster te laten analyseren en

Los problemen met aaltjes op

Op dit moment is het niet meer mogelijk om schade door aaltjes verder te beperken. Aangezien veel van deze aaltjes ook schade doen in andere gewassen, is het wel belangrijk om zo snel mogelijk maatregelen te nemen. Laat een grondmonster analyseren: zo weet u welke soorten er op uw perceel zitten. Met behulp van informatie op www.aaltjesschema.nl en www.kennisakker.nl kunt u zien hoe u schade in volgende teelten kunt voorkomen.

Figuur 3. Vertakkingen van de wortels door vrijlevende wortelaaltjes (trichodorida)

de soort te bepalen. Welke gewassen u het beste voor een schadegevoelig gewas kunt telen, kunt u snel afleiden uit het aaltjeswaardplantschema (www.aaltjesschema.nl).

Vrijlevende wortelaaltjes

Trichodoridenaaltjes (vrijlevende wortelaaltjes) geven vooral problemen op vochtige, lichte losse grond met weinig organische stof. Vaak is ook de pH op deze plekken te laag (<5). Een besmetting met deze vrijlevende aaltjes kenmerkt zich door afwisselend goede en achterblijvende planten in de rij. Bij deze planten is te zien dat de wortels vertakt zijn (figuur 3) en soms zelfs horizontaal gaan groeien.

Stengelaaltjes

Dit aaltje (*Ditylenchus dipsaci*) geeft vooral problemen op zavel- en kleigronden. Hoe zwaarder de grond, hoe gemakkelijker het aaltje kan overleven. Het schadebeeld kenmerkt zich in planten met groeistoornissen (onder andere meerkoppigheid) (figuur 4). Later ontstaan verticale scheuren in de kop. Als u met een mesje de buitenkant van de biet verwijdert, ziet u vaak kleine kurkachtige plekkjes. Uiteindelijk kan de hele biet verrotten.

Elma Raaijmakers

Figuur 4. Meerkoppigheid door stengelaaltjes. Later ontstaat wortelrot